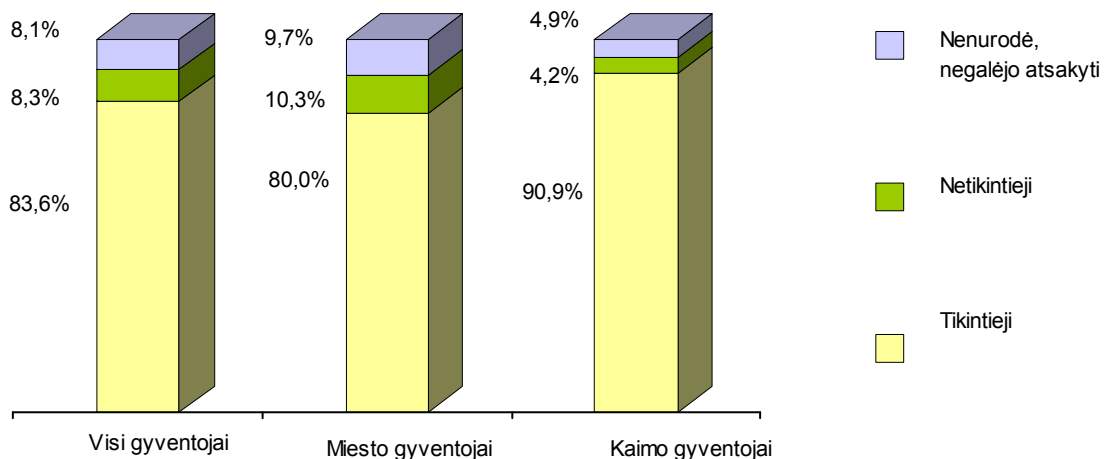

2001 M. SURAŠYMAS: ROMOS KATALIKŲ DAUGIAUSIA

2001 m. gyventojų surašymo lape buvo klausimas „Ar Jūs tikintis ?“. Buvo teiraujama, ar surašomas asmuo turi tvirtą nuomonę ir kokia ji. Vaikų tikėjimą nurodė tėvai. Kilus nesutarimui tarp tėvų, pirmenybė buvo teikiama motinos tikėjimui.

Didžiuma atsakiusiųjų „taip“ nurodė ir kokias tikybas save priskiria. Buvo galimi ir kiti atsakymų variantai: nurodė, kad tiki, bet nepriskyrė savęs nė vienai tikybai; netiki, bet priskyrė save kokias nors tikybas; pažymėjo – „nenurodė, negali atsakyti“. Tikintiesiems save priskyrė 83,6 % gyventojų, atsakė, kad netiki – 8,3 %, negalėjo atsakyti – 8,1 % šalies gyventojų. Tikinčiųjų dalis gerokai didesnė kaime (1 grafikas).

1 grafikas. Gyventojai pagal tikėjimo deklaravimą

Visi gyventojai pagal tikybas sugrupuoti 1 lentelėje (išvardintos tos, kurioms daugiausiai tikinčiųjų save priskyrė).

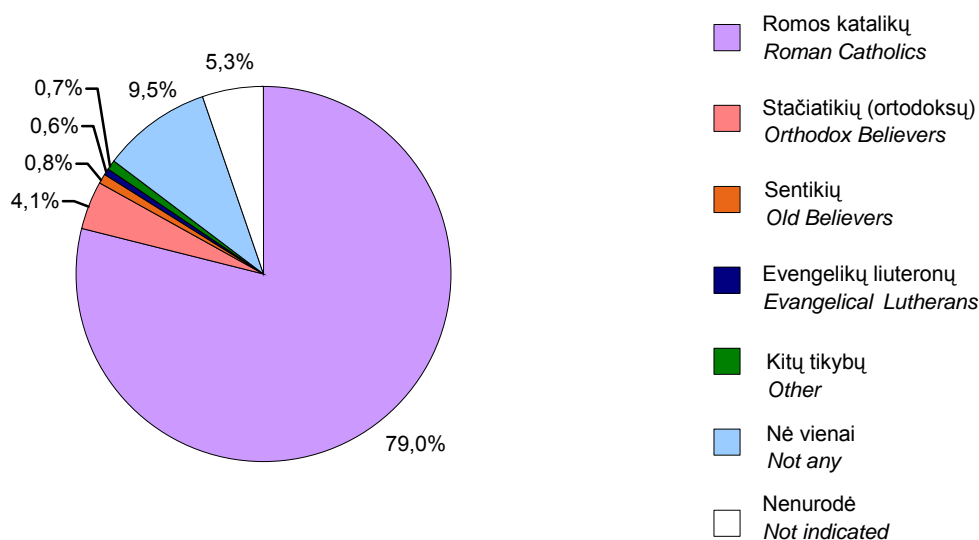
1 lentelė. Gyventojai tikybomis

Tikybos	Gyventojai, tūkst.	proc. nuo bendro gyventojų skaičiaus
Iš viso	3 484,0	100
Romos katalikų	2 752,5	79,0
Stačiatikių (ortodoksų)	141,8	4,1
Sentikių	27,1	0,8
Evangelikų liuteronų	19,6	0,6
Evangelikų reformatų	7,1	0,2
Jehovos liudytojų	3,5	0,1
Musulmonų sunitų	2,9	0,1
Visos (pilnos) evangelijos Bažnyčios	2,2	0,1
Kitų tikybų	9,8	0,3

Taigi didžiuma – 79 % – Lietuvos gyventojų priskyrė save Romos katalikams. Mūsų šalyje gyvena 2,8 milijono Romos katalikų.

Surašymo duomenimis, 12 tikybių išpažino daugiau kaip po 1000 tikinčiųjų, 9 – daugiau kaip po 100 tikinčiųjų. Surašymo metu buvo užregistruota 28 skirtingos tikybos. Gyventojų pasiskirstymą tikybomis vaizdžiau parodo 2 grafikas.

2 grafikas. Gyventojai pagal tikybę

Klausimas apie tikėjimą buvo keliamas vienintelio tarpukario Lietuvoje gyventojų surašymo, vykusio 1923 m., metu. Nors tada buvo kitokios Lietuvos teritorijos ribos ir gyventojų skaičius, o dėl to ir tikinčiųjų sudėtis nepalyginama, vis dėlto įdomu pateikti kai kuriuos užfiksuotus duomenis. 1923 m. surašymo metu buvo užregistruota 30 skirtingų tikybių. Tik 7 iš jų išpažino daugiau kaip 1000 žmonių: katalikų tikyba išpažino 85,72 % Lietuvos gyventojų, izraelitų – 7,65, liuterių – 3,28, sentikių – 1,59, staciatikių – 1,13, reformatų – 0,53 ir magometonų – 0,05 % (pavadinimai pateikiami taip, kaip buvo nurodyta 1925 m. išleistoje surašymo rezultatų apžvalgoje). Kitas 23 tikybas išpažino tik 0,05 % Lietuvos gyventojų.

Išpažįstančių katalikų tikėjimą gyventojų dalis iš esmės tapo panaši: 1923 m. jų buvo 85,7 %, 2001 m. – 79 %, nors nevienoda teritorija, margesnė tautinė sudėtis.

Tai rodo ir gausiausių tautybių gyventojų pasiskirstymas pagal tikybas. Šio surašymo duomenimis, net 93 % lenkų, 85 % lietuvių ir 47 % baltarusių, bei 13 % ukrainiečių save priskyrė Romos katalikų bendruomenei; 52 % ukrainiečių, 46 % rusų ir 32 % baltarusių – staciatikių (ortodoksų) bendruomenei; 11 % rusų – sentikių bendruomenei. Kitoms religinėms bendruomenėms save priskyrė įvairių tautybių gyventojai, tačiau jų dalis nedidelė.

Romos katalikų dalis, palyginti su bendru gyventojų skaičiumi apskrityse svyruoja nuo 90 iki 73 %. 90 – 85 % gyventojų katalikai Alytaus, Marijampolės, Telšių ir Tauragės apskrityse; apie 80 % – Panevėžio, Kauno ir Šiaulių apskrityse. Žemiausia katalikų dalis Vilniaus apskrityje – 73 % ir Utenos – 76 % (2 lentelė). Staciatikių (ortodoksų) daugiausia Klaipėdos, Vilniaus ir Utenos apskrityse.

2 lentelė. Gyventojai pagal tikybas apskrityse, proc.

Tikybos	Apskritys									
	Aly- taus	Kau- no	Klai- pėdos	Mari- jam- polės	Pane- vėžio	Šiau- lių	Tau- ragės	Telšių	Ute- nos	Vil- niaus
Romos katalikų	90,2	80,8	71,9	88,5	81,4	79,5	86,1	86,2	76,1	73,1
Staciatikių (ortodoksų)	1,1	2,0	8,2	0,6	1,0	1,5	0,7	0,9	7,5	8,0
Sentikių	0,1	0,7	0,9	0,0	0,7	0,4	0,0	0,1	2,7	1,2
Evangelikų liuteronų	0,1	0,2	1,7	0,3	0,1	0,3	5,3	0,2	0,1	0,2
Evangelikų reformatų	0,0	0,1	0,2	0,0	1,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2
Jehovos liudytojų	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1
Musulmonų sunitų	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Visos (pilnos) evangelijos Bažnyčios	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Kitų tikybių	0,0	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,5

Gyventojų pasiskirstymo tikybomis įvairovę iš esmės lemia didžiausių miestų gyventojai (3 lentelė). Katalikiškiausias yra Panevėžys, po jo – Kaunas ir Šiauliai. Mažiausia katalikų dalis Klaipėdoje ir Vilniuje. Tai lėmė šių miestų gyventojų tautinė sudėtis. Stačiatikių (ortodoksų) dalis didžiausia Klaipėdos ir Vilniaus miestuose, nes čia didžiausia rusų lyginamoji dalis.

3 lentelė. Didžiausių miestų gyventojai pagal tikybas, proc.

Tikybos	Miestai				
	Vilnius	Kaunas	Klaipėda	Šiauliai	Panevėžys
Romos katalikų	66,0	76,7	58,5	74,0	79,0
Stačiatikių (ortodoksų)	9,7	2,5	15,5	2,6	1,4
Sentikių	1,2	0,6	1,6	0,4	0,4
Evangelikų liuteronų	0,2	0,3	1,1	0,3	0,1
Evangelikų reformatų	0,2	0,1	0,2	0,1	0,3
Jehovos liudytojų	0,1	0,1	0,2	0,3	0,1
Musulmonų sunitų	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Visos (pilnos) evangelijos Bažnyčios	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Kitų tikybų	0,6	0,4	0,4	0,3	0,3

Surašymas suteikė galimybę surinkti duomenis apie įvairias tikybas išpažįstančių žmonių išsidėstymą teritorijose, tikinčiųjų pasiskirstymą pagal amžių, išsilavinimą ir kt.

Generalinio direktoriaus pavaduotoja

Dalia Ambrozaitienė

Pasiteirauti: Rasa Balandienė
Tel. (8~5) 236 46 37
El. paštas surasymas@std.lt
www.std.lt